

BASIN AÇIKLAMASI

**İTİBAK-İSTANBUL BUYUKŞEHİR BELEDİYESİ TÜRKİYE
CUMHURİYETİ İSTANBUL İLİ SİSMİK MİKRO-BÖLGELENDİRME
DAHİL AFET ÖNLEME/AZALTMA TEMEL PLANI ÇALIŞMASI***

EKSİK-SIRADAN VE İSTANBUL HALKINI YANILTACAK BİR ÇALIŞMADIR

Eylül 1002

Her şeyden önce bu çalışma İstanbul'da yaşayan 12 milyon insandan 8 milyonunun, 1.200.000 yapıdan 750.000'inin bulunduğu semtleri alıp diğerlerini diğşanda bırakıldığı için eksik bir çalışmadır. Beylikdüzü yöresi. Kavaklı, Yakuplu, Gürpınar} Hoşdere, Kiraç, Esenyurt, Bahçeşehir, Hadımköy, Büyükkemece, Tepecik, Mimar Sinan gibi gelişmekte olan belediyeleri kapsayan yerlerde bir doğal gaz termik santrali, önemli bir liman, akaryakıt dolum ve depolama tesisleri, doğal gaz boru hattı ve bunun denize çıkışı gibi afet değerlendirme açısından çok önemli tesisler vardır. Bu nedenle bu çalışmada "İstanbul'un" diye adlandılamaz. Halk bu şekilde yanıtılmamalıdır.

Öte yandan, kabul edilen fay kırılma senaryoları gerçekçi değildir. Her bir fay kırılma senaryosu için İstanbul'da ortaya çıkacak yer hareketleri için iki parametrenin, en büyük yatay yer ivmesinin ve en büyük parçacık hızının dağılımı bulunmuş ve sonraki hasar dağılımı kestirimi için bunlar göz önüne alınmıştır. Bu yapılırken de kaynaktan sahaya yayılan elastik dalga için lineer aza zahi ilişkileri, sahadaki zemin büyüt-

**Bu çalışma
bir "risk
analizidir,
bir "plan"
değildir**

mesi için de yine lineer bir yöntemler hesaplanmıştır. Bunun yerine, yer kabuğundaki yanal değişkenler ve süreksizlikler, havza etkileri, fay kırılma doğrultusu, topografi etkilerini göz önüne alan üç boyutlu o çağdaş bir değerlendirme yaklaşımı kullanılmamıştır. Bu yüzden, ortaya faylar: paralel uzanan eşivme kuşakları çıkmıştır. Bu haritaları küçültmek olursanız ortaya "Türkiye Depremi Bölgeleri Haritasının eşik çıkar. Bu ise sismik mikro belgelendirme yapıldığı savlanan bir çalışmada için önemli bir yanıştır. Yanıtlığı 1999 depremlerinden beri de bilinmektedir. Kaynağa daha uzakta ve aynı zemin kesiti üzerindeki komşu semtlerden daha fazla sarsılan Avcılar bunun bir örneğidir, Bu çalışma, İstanbul'da bir senaryo depreminde ortaya çıkacak yer hareketlerini hesaba almış ve yöntemiyle hesaplama iş ve üstlendiği görevin en önemli bölümlerinden birini geçiştir-

miştir. Yaşamsal bir öneme sahip bu parametreler yer hareketinin ve bunun sonucu olarak ta varolan belli özellik ve nitelikteki yapıların hasar görebileceği ilkelerinin belirlenmesinde kullanılmaktadır. Bu eski ve şuradan yaklaşımla olabileceğinden az öngörülmuş bir yer hareketi bize o yöredeki yolların açık, köprülerin çalışır;, yangınların az,, hastanelerin sağlam kalacağını göstermiş ise, acil ulaşım've yardımı planlarımız buna göre biçimlendirilecektir. Oysa başlangıçtaki yer hareketi öngörüşleri yanlışsa ve bütün bu sonuçları olumsuzla dönüştürecek bir yerel büyütme etkisi varsa fazladan yitireceğimiz insanlar için kimin yakasına sarılacağız... Bu nedenle bu çalışmanın "Mikro bölgeselendirme dahil" şeklinde adlandırılması haksızdır. Bu çalışmada mikro belgelendirme yoktur. BÜ çalışma kaba bir makro belgelendirmedir. Böyle değerli olabilir., Ama kendine taşımadığı özelliği vehmetmemelidir.

Dahası bu çalışmada bir "plan da" değildir. Bu çalışmada depremi riski, depremin yaratacağı yer hareketi riski, bunların sonunda her türlü yapıda hasar görme riski, bu hasarlar sırasında can kaybı ve yaralanma riski,

Basan Açıklamaları

afet sırası ve sonrasında yapılacak çalışmaları aksatacak sekilde a ltya p ı n ı n keş i ntiye uğrama riski analiz edilmektedir. By çalışma bir "risk analizidir, bir "plan". değildir. Bütün bunlardan ötürü de bu çalışma kendine verdiği adlı hak etmemektedir. Hak etmediği bir adın arkasına sığınmasının nedeni die yetersizlik ve yanlışlıkların yatmaktadır.

Her şeyden önce bu çalışma ülkemizde yapılmış bu türden ilk örnek değildir. Daha önce çok benzer ve daha tutarlı bir çalışma BU tarafından İzmir Büyükşehir Belediyesi (İBB) için yapılmıştır. Bütün metin İBB web sayfasından görülebilir. Başarılı bir çalışmadır ve bütünü ile ülkemiz bilim insanları ve mühendislerince yapılmıştır. İstanbul için die böylesi çalışmalar yapılmıştır. Yine bu bilim insanları daha iki yıl önce böyle bir senaryo çalışmasını yayınlamış ve yapıların iyileştirilmesi için de bir ön fizibilite önermişlerdir. Bu yıl içinde de Kızılhaç için bütün İstanbul'u (1.200.000 yapının yer aldığı bütün İstanbul'u) kapsayan bir çalışma yapılmıştır. JICA gösteri salonunun duvarlarını süsleyen haritaların çoğu by son çalışmanın hemen hemen aynısıdır. JICA çalışması öz g ü n /oriji nail değil kopyadır. JICA çalışmasında yeni veri üretilmemiştir. Çalışma İBB ve çok sayıda başka kurumda bulunan verileri alıp dökümünü yapmıştır. Bu yönü ile de özgün, orijinal değildir; Veriler işlenirken de ya çok bilinen, sıradan, zaman alıcı olmayan ' yaklaşımlar ve yöntemler kullanılmış ya da daha önce ülkemiz bilim

Bu sunumdaki önerilerin tümü, bu çalışma yapılmadan dünyanın her yeri için en çok yarım saatte hazırlanabilecek sıradan, sığ ve içeriksiz önerilerdir

insanlanca denenmiş olan yöntemler yinelenmiştir

Bununla birlikte yanlış benzetmeler yapıp yanıltıcı sonuçlar elde edilmiştir: Jeolojik yapı, yerel zemin koşulları, faylanma, fay geometrisi ve dalga yayılımı, özellikleri açısından irdelendiğinde 17 Ocak Kobe Depremi ile beklenen İstanbul Depremi arasında benzerlik yapılması bilimsellikten çok spekülatif ve öteye geçmeyecektir. Kobe Depremi ile yıkılan Şinkansen Viyadükleri taşıma hatası ve yerel zemin-koşullarından (sıvılaşma ve zemin büyütmesi) kaynaklanmış olup, zemin koşulları açısından İstanbul Viyadükleri ile karşılaştırılması mühendislik açısından doğru olmasa gerektir.

Veri ve kaynaklar kullanılırken de yeterli titizliğin gösterilmediği dikkati çekmektedir» Kaba bir örnek olarak, sağlık yapılarının güvenliği değerlendirirken 1994te Dünya Bankası desteği ile yapılan çalışma kaynak gösterilmekte, ancak 2002 de Kızılhaç desteği ile yapılan daha ayrıntılı ve güncel çalışmaya değinilmemektedir. Belli ki bundan yararlanılmamıştır. Bu örnekler çoğaltılabilir. Çalışma

sonuçları sunulurken bütün bu yetersizlikler yok sayılıp çok aşırı ve iddialı anlatımlar kullanılmaktadır. Örneğin deprem güvenliği incelenen iki okulla ilgili bulgulardan yola çıkılarak ülkemizde uygulanan en son Yönetmeliğin bu yapıların yıkılmasını engellemeyeceği iddiaları sürdürülmektedir. Bilindiği gibi; uygulanan Yönetmelik çok yoğun emeklerle, ilgili tüm bilim insanlarının imceesi ile, Dünya'da ki en yeni yapılar arasında en iyileri ile rakıpla yarışmaktadır. Bazı ayrıntıların daha da iyileştirilmesi doğrultusunda tartışılabilmesi için getirilmekle birlikte bu Yönetmelik son depremleri başarı ile atlattır. Gittiği ülkenin bilgi ve deneyim düzeyini tanıma zahmetine katlanmamış bir Japon mühendisin bu pervasızlığı, JICA çalışmasının n şurada n 11 şı ve altında yatan psikolojiyi de dışı vurmaktadır,

Hele bütün çalışmanın sonuçları ve önerileri olarak yapılan sunum açıkça katlanılmaz ve boşdur. Bu sunumdaki önerilerin tümü, by çalışma yapılmadan dünyanın her yeri için en çok yarım saatte hazırlanabilecek sıradan, sığ ve içeriksiz önerilerdir. Bunları dinlemek bu ülkede yaşayıp çalışan bütün mühendisler için tam bir karabasan olmuştur.

Sonuç olarak, taslağı sözleşmenin tarafı olan İBB'ne teslim edilmiş, Kasım ayında eleştiril ve yorumlan toplanmış ve Aralık ayında son biçimi teslim edilecek olan bu rapor JICA tarafından geri alınmalı ve bu niteliği ile kabul edilmemelidir.